

Sygn. akt IV Ca 77/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2016r.

Sąd Okręgowy w Płocku, IV Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodnicząca SSO Małgorzata Szeromska

Sędziowie: SO Joanna Świerczakowska

SO Renata Wanecka (spr.) Protokolant: Katarzyna Gątarek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 maja 2016r. w P.

sprawy z powództwa **Z. P.**

przeciwko **R. M. i I. M.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Sochaczewie z 23 września 2015r.

sygn. IC 820/14

oddala apelację.

Sygn. akt I V Ca 77/16

UZASADNIENIE

W dniu 10 lutego 2014r. Z. P. wniósł do Sądu Rejonowego w Sochaczewie pozew o zasądzenie od R. M. i I. M. należności z tytułu świadczonej przez niego pomocy prawnej, zaś w ostatecznie sformułowanym stanowisku domagał się zasądzenia od:

- R. M.:

kwoty 3.690 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa tytułem wynagrodzenia za reprezentowanie go w postępowaniu wykonawczym (wniosek o drugie odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności w sprawie przed Sądem Rejonowym w Warszawie dla W. – W. sygn.. IV K 365/06),

kwoty 1.009,34 zł tytułem odsetek od kwoty 3.690 zł za okres od 25 grudnia 2011r. do dnia wytoczenia powództwa;

- I. M.:

kwoty 6.150 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem przejętego przez pozwaną długu R. M. z tytułu wynagrodzenia za sporządzenie wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności oraz reprezentowanie go na posiedzeniu wykonawczym przed Sądem Rejonowym dla Warszawy W. w W. w sprawie IV K 365/06,

kwoty 1.001,02 zł tytułem odsetek ustawowych naliczonych od kwoty 6.150 zł od dnia 1 listopada 2012r. do dnia wytoczenia powództwa,

kwoty 3.690 zł odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem przejętego przez pozwaną długu R. M. z tytułu wynagrodzenia za reprezentowanie pozwanego na posiedzeniu odwoławczym przed Sądem Okręgowym w Warszawie w dniu 20 września 2012r, w sprawie IV K 365/06,

kwoty 600,61 zł tytułem odsetek ustawowych naliczonych od kwoty 3.690 zł od dnia 1 listopada 2012r. do dnia wytoczenia powództwa oraz odsetek ustawowych od kwoty 600,61 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa. Uzasadniając swe stanowisko podkreślili, iż powód świadczył swe usługi bez należytej staranności. R. M., udzielając powodowi pełnomocnictwa, umawiał się z powodem, że przedmiotem zlecenia będzie dążenie do zawieszenia wykonania orzeczonej wobec R. M. kary 6 miesięcy pozbawienia wolności. W wyniku zaniedbań Z. P., pozwany został osadzony w zakładzie karnym.

Sąd Rejonowy w Sochaczewie wyrokiem z 23 września 2015r. wydanym w sprawie I C 820/14 oddalił powództwo Z. P. przeciwko R. M. i I. M..

Sąd Rejonowy ustalił:

R. M. udzielił w dniu 9 lutego 2011r. powodowi adwokatowi Z. P. pełnomocnictwa do reprezentowania go w postępowaniu wykonawczym w sprawie IV K 365/06 – IV Ko 1528/10. Przedmiotem zlecenia było dążenie do zawieszenia wykonania wobec pozwanego kary 6 miesięcy pozbawienia wolności, jaka została orzeczona wobec pozwanego wyrokiem sądowym.

Pierwszy wniosek sporządzony przez powoda w przedmiocie odroczenia wykonania kary 6 miesięcy pozbawienia wolności na okres 6 miesięcy, orzeczonej wobec R. M., został uwzględniony przez Sąd Rejonowy dla Warszawy W. w W.. Sąd odroczył wykonanie tej kary do dnia 18 października 2011r. Z tego tytułu pozwany zapłacił powodowi kwotę 4.000 zł tytułem wynagrodzenia.

Drugi wniosek o odroczenie kary pozbawienia wolności o dalsze 6 miesięcy, złożony przez powoda w dniu 26 października 2011r. został uwzględniony przez Sąd Rejonowy dla Warszawy W. w sprawie Ko 1439/11 (IV K 365/06). Wynagrodzenie za obronę pozwanego w przedmiocie tego wniosku ustalone zostało na kwotę 4.000 zł, z czego pozwany zapłacił powodowi kwotę 1.000 zł w dniu 1 grudnia 2011r., zobowiązując się uiszczyć pozostałe do zapłaty 3.000 zł do Świąt Bożego Narodzenia 2011r.

Pozwany R. M. samodzielnie sporządził wniosek o warunkowe zawieszenie wykonania kary 6 miesięcy pozbawienia wolności, którego to Sąd Rejonowy dla Warszawy W. w W. postanowieniem z dnia 28 czerwca 2012r. nie uwzględnił, postanawiając nie zawieszać warunkowo wykonania kary 6 miesięcy pozbawienia wolności, gdyż pozwany nie miał odroczonego wykonania kary pozbawienia wolności przez okres co najmniej jednego roku. Pozwany miał bowiem przerwę pomiędzy pierwszym i drugim odroczeniem wykonania kary pozbawienia wolności. Aby spełniać przesłanki do ubiegania się o warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności, drugi wniosek o odroczenie kary pozbawienia wolności powinien zostać złożony najpóźniej przed dniem 18 października 2011r. (tj. przed upływem pierwszego odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności). Pozwany osobiście sporządził zażalenie od tego rozstrzygnięcia, które w dniu 20 września 2012r. na posiedzeniu przed Sądem Okręgowym w Warszawie, na które stawiał się powód, zostało rozpoznane przez Sąd, który zaskarżone postanowienie uchylił i umorzył postępowanie z uwagi na brak przesłanki formalnej z art. 152 k.k.w. w postaci odroczenia kary pozbawienia wolności na okres co najmniej jednego roku.

Pozwana I. M. podpisała przygotowany jej przez powoda projekt oświadczenia, zobowiązując się zapłacić na rzecz powoda kwotę 3.000 zł wraz z podatkiem 23 % VAT za reprezentowanie R. M. przez powoda w dniu 20 września 2012r. na posiedzeniu odwoławczym i że zapłaci na rzecz powoda dodatkowo kwotę 5.000 zł wraz z należnym podatkiem VAT

23 % za napisanie kolejnego (trzeciego) wniosku o odroczenie R. M. kary pozbawienia wolności i reprezentowanie go na posiedzeniu, na którym będzie on rozpoznawany.

Powód był przeświadczony, iż złożenie środka odwoławczego od odmowy warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności nie przyniesie oczekiwanego rezultatu, jak również złożenie trzeciego wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności.

Trzeci wniosek o odroczenie wykonania kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec pozwanego nie został uwzględniony, jako niedopuszczalny i pozostający w sprzeczności z jednoznacznymi przepisami prawa. Pozwany został osadzony w zakładzie karnym.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w sprawie dokumenty i twierdzenia stron. Stan faktyczny był w dużej części bezsporny. Pozwani nie kwestionowali zaciągania zobowiązań finansowych wobec powoda, niemniej uznali, iż z uwagi na nienależyte wykonanie przez powoda zlecenia, nie są zobowiązani do zapłaty powodowi całości wynagrodzenia na które się umawiali. Spornym pomiędzy stronami była okoliczność, czy przedmiotem zlecenia było również złożenie drugiego wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności na kolejne 6 miesięcy.

Sąd Rejonowy dał wiarę twierdzeniom pozwanych, którzy oświadczyli iż zlecenie obejmowało sporządzenie przez powoda drugiego wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności. Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić wiarygodności tym twierdzeniom, zwłaszcza iż powód w tej kwestii wskazał, że nie pamięta czy czynność ta była przedmiotem zlecenia.

W ocenie Sądu I instancji, logicznym jest, iż skoro pozwanemu zależało na zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności, bez złożenia drugiego wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności, niemożliwym byłoby ubieganie się o zawieszenie wykonania tej kary. Twierdzenia pozwanych, iż przedmiotem zlecenia było właśnie dążenie do warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, nie stoją w sprzeczności z treścią pełnomocnictwa, jakiego udzielił pozwany powodowi dnia 9 lutego 2011r. Należy podkreślić, iż powód ostatecznie złożył drugi wniosek i nie wykazał, że nastąpiło to na skutek wniosku, próśb, czy ponagieł pozwanych. Nie wykazał również, iż miał jakiegokolwiek trudności w skontaktowaniu się z pozwanymi, jak też, że nie ze swojej winy uchybił terminowi na jego złożenie w czasie, który umożliwiłby skuteczne starania o warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec pozwanego. Zdaniem Sądu, powyższe pozwala przyjąć, iż strony pierwotnie umówiły się również na dokonanie przez powoda tej czynności.

Sąd I instancji dokonał następującej oceny prawnej:

Sąd podniósł, że zawarta przez strony umowa jest umową zlecenia określoną w art. 734 i n. kc. Zgodnie z art. 734 § 1 kc przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Za wykonanie zlecenia należy się przy tym wynagrodzenie, o ile nie wynika co innego z umowy lub okoliczności (art. 735 § 1 kc). Umowa zlecenia nie jest umową, w której zleceniobiorca zobowiązuje się osiągnąć określony rezultat. Przyjmuje on na siebie obowiązek podejmowania w imieniu zleceniodawcy działań z należytą starannością.

W przedmiotowej sprawie powód w ramach zawartej umowy zobowiązał się do reprezentowania R. M. celem dążenia do doprowadzenia do warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej wobec pozwanego kary 6 miesięcy pozbawienia wolności. Za prowadzenie tej sprawy pozwany uścił powodowi łącznie 5.000 zł.

Pozwany w wyniku błędu powoda, polegającym na złożeniu po dniu 18 października 2011r. drugiego wniosku o dalsze odroczenie wykonania kary, utracił szanse na warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej wobec pozwanego kary 6 miesięcy pozbawienia wolności. Powód nie wykazał, z jakich przyczyn uchybił temu terminowi, co doprowadziło do przyjęcia przez Sąd orzekający, iż powód nie zachował należytej staranności przy wykonywaniu umowy zawartej z pozwanym. Zdaniem Sądu okoliczność ta uzasadnia odmowę wypłaty umówionego wynagrodzenia, tj. kwoty 3.000 zł.

zł, którą miał uregulować do 25 grudnia 2011r. To samo dotyczy kwot wynikających z oświadczenia I. M.. Dotyczą one bowiem wynagrodzenia za czynności, które powód miał podejmować w wyniku uchybienia terminowi przy składaniu drugiego wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności o dalsze 6 miesięcy. Do czynności tych nie musiałyby dojść, gdyż istniały realne szanse warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, biorąc pod uwagę dwukrotne uwzględnienie tych wniosków i sytuację rodzinną pozwanych. Natomiast błąd powoda spowodował nieuzasadnione generowanie kolejnych kosztów postępowania, czemu powód – zgodnie z zasadami etyki zawodowej - powinien zapobiec.

Jak wynika z § 57 Zbioru Z. Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, jeżeli adwokat uzna, że wniesienie środka odwoławczego w prowadzonej przez niego sprawie z wyboru lub z urzędu jest prawnie lub faktycznie bezzasadne, a klient z tym stanowiskiem się nie zgadza, powinien bez zbędnej zwłoki wypowiedzieć pełnomocnictwo. Dotyczy to również kasacji, skargi kasacyjnej, skargi konstytucyjnej i innych środków procesowych służących zmianie oraz wzruszeniu prawomocnych orzeczeń.

Sąd Rejonowy podkreślił, iż w niniejszej sprawie spór między stronami dotyczył również okoliczności czy powód poinformował pozwanych, iż składanie trzeciego wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności nie spowoduje warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Niemniej Sąd przyjął, że kwestia ewentualnego poinformowania pozwanych przez powoda o skutkach złożenia trzeciego wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności, nie ma zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia. Pozwani podnosili, iż powód zapewniał ich, że złożenie trzeciego wniosku o odroczenie kary pozbawienia wolności nie przekreśla szans na warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności, co może wydawać się prawdopodobne, biorąc pod uwagę bardzo dużą stawkę wynagrodzenia, na jaką strony umówiły się w związku z podjęciem tych czynności. Powód zaś w tej kwestii wskazuje, iż informował pozwaną o prawdopodobnej negatywnej decyzji sądu odwoławczego, jak również pierwszej instancji, który będzie rozpoznawał trzeci wniosek o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności. Niemniej powód uzasadniając podjęcie tych czynności podkreślał, iż zrobił to na wyraźną prośbę pozwanej.

Niezależnie od tego, czy pozwani byli informowani przez powoda o skutkach składania środków odwoławczych, jak też trzeciego wniosku o kolejne odroczenie kary pozbawienia wolności, powód jako profesjonalista, nie powinien podejmować się tych czynności, lecz wypowiedzieć pozwanemu pełnomocnictwo. K. przez powoda obrony pozwanego, co więcej za bardzo wysokie wynagrodzenie (3.000 zł i 5.000 zł + VAT), ze świadomością iż sprawa nie ma szans powodzenia, należy ocenić jako nieetyczne, co w ocenie Sądu uprawniało pozwanych do odmowy zapłaty tego wynagrodzenia.

Zdaniem Sądu I instancji, łączna kwota, jaką pozwany zapłacił powodowi za obronę na podstawie zlecenia z dnia 9 lutego 2011r. (4.000zł + 1.000 zł) jest dostateczna, biorąc pod uwagę uchybienia, jakich dopuścił się przy tym zleceniu powód.

Twierdzenia powoda zawarte w załączniku do protokołu z dnia 9 września 2015r., jakoby wszystkie czynności zlecone przez pozwanych, powód wykonał w terminie i z należytą starannością są gołosłowne, a przede wszystkim niewiarygodne, o czym świadczą orzeczenia sądów orzekających w postępowaniu wykonawczym, prowadzonym w sprawie R. M., które powodowi są dobrze znane.

Apelację od wyroku złożył powód Z. P., zaskarżając go w całości i zarzucił:

Mając powyższe na uwadze powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zasądzenie od pozwanych na jego rzecz dochodzonych kwot.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy akceptuje w całości ustalenia faktyczne poczynione w toku postępowania w I instancji i przyjmuje jej za własne. Tym samym zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 233 § 1 kpc Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sprawdzeniem tego, czy Sąd należycie wykonał obowiązek wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego jest uzasadnienie orzeczenia, w którym zgodnie z art. 328 § 2 kpc winien się on m.in. wypowiedzieć, co do faktów, które uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodem odmówił wiarygodności i mocy dowodowej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 1974 r. I CR 117/74 - LEX nr 7451).

Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Aby zatem zarzut odnoszący się do naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów mógł zostać uwzględniony, nie wystarczy przedstawić - jak to czyni powód - alternatywny stan faktyczny; należy podważyć prawidłowość dokonanej przez sąd oceny dowodów, wykazując, że jest ona wadliwa lub błędna (wyrok SN z dnia 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99 - nie publ., wyrok SN z dnia 29 września 2002 r., II CKN 817/00 - nie publ., wyrok SN z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/96 - OSNC 2000/7-8/139, wyrok SN z dnia 2 kwietnia 2003 r., I CKN 160/01 -nie publ.).

Sąd I instancji przedstawiając w uzasadnieniu stan faktyczny, wskazał na przyczyny, dla których odmówił wiarygodności twierdzeniom powoda i należycie uzasadnił swoje stanowisko, trafnie analizując wypowiedzi stron i nie można zgodzić się z tym, że - jak utrzymuje Z. P. - każdorazowo na podjęcie kolejnych czynności procesowych, zmierzających do uzyskania zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, zawierał on osobne umowy o świadczenie pomocy prawnej. Jako profesjonalista powinien zadbać o udokumentowanie takiej umowy, wówczas nie byłoby żadnych wątpliwości co do treści stosunku prawnego łączącego strony. Intencją korzystającego z usług adwokata było doprowadzenie do zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności w postępowaniu wykonawczym, trudno więc uznać, że pozwany przewidywał, iż każda kolejna czynność procesowa prowadząca do tego celu, stanowi oddzielne nawiązanie umowy. Z. P. miał reprezentować R. M. w postępowaniu wykonawczym i podejmować wszelkie działania, które mogą osiągnąć zamierzony skutek w postaci zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Ocena Sądu Rejonowego jest zatem w pełni przekonująca, zaś argumenty strony powodowej nie zdołały obalić jego prawidłowego toku rozumowania.

Z tych względów, postawiony przez stronę powodową zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc okazał się całkowicie bezpodstawny.

Nie zasługuje na uwzględnienie także zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 65 kc w zw. z art. 734 § 1 kc i art. 735 § 1 kc.

Zgodnie z art. 65 kc oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Sąd I instancji prawidłowo zastosował te zasady, czemu dał wyraz w swoich ustaleniach faktycznych, a które Sąd Okręgowy przyjął za własne i omówił powody swego stanowiska, oceniając zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc.

Zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 734 § 1 kc i art. 735 § 1 kc także jest chybiony. Zgodnie z pierwszym z tych przepisów przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Natomiast drugi z nich stanowi, że jeżeli ani z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie.

Z prawidłowych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że Z. P. zobowiązał się prezentować R. M. w toku postępowania wykonawczego w celu uzyskania zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Sąd I instancji słusznie podkreślił, że umowa zlecenia jest umową starannego działania, a nie rezultatu, więc co do zasady pozwany nie mógł mieć pewności, czy takie orzeczenie zostanie wydane. Niemniej jednak nie sposób nie zauważyć, że przyczyną, dla której Sąd odmówił zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, były formalne przesłanki, które nie zostały spełnione z winy obrońcy pozwanego. Z uzasadnień orzeczeń wynika, iż kluczowe dla rozstrzygnięć sądów karnych było opóźnienie w złożeniu drugiego wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności. Powód w tym wypadku nie może bronić się tym, że niekorzystne dla R. M. orzeczenia zapadły wskutek odmiennej oceny jego sytuacji, ponieważ ostatecznie Sąd w ogóle nie dokonał merytorycznej oceny jego wniosku. Za ten stan rzeczy odpowiedzialność ponosi jego obrońca i dlatego, Sąd I instancji słusznie ocenił, że nie ma on podstaw do zasądzenia na jego rzecz części nie uiszczonych wynagrodzenia, o jakim mowa w pisemnym oświadczeniu złożonym przez żonę R. I. M..

Sąd II instancji podziela również pogląd Sądu Rejonowego, że mimo świadomości istnienia formalnych przeszkód do uwzględnienia wniosku o zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności, podejmował czynności procesowe, co do których należało się spodziewać, że nie przyniosą oczekiwanego przez pozwanego skutku. Takie postępowanie należy ocenić, jako nieetyczne i również z tego względu, należy zgodzić się ze stanowiskiem strony pozwanej, że żądanie większego wynagrodzenia niż to, które pobrał nie jest usprawiedliwione. Umowa zlecenia obrony, jakiej podjął się w stosunku do R. M., adwokat Z. P., nie została wykonana należycie.

Natomiast zarzut naruszenia art. 213 § 2 kpc, w myśl którego Sąd jest związany uznaniem powództwa (chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa), jest całkowicie niezrozumiały. Pozwani wnosili o oddalenie powództwa w całości i na żadnym etapie postępowania nie złożyli oświadczenia o jego uznaniu choćby w części. Z uzasadnienia apelacji wynika, że powód może mieć na myśli brak zaprzeczenia przez pozwanych faktowi podpisania oświadczeń obejmujących zobowiązanie do zapłaty. Niemniej jednak Sąd I instancji ocenił znaczenie i okoliczności, w jakich doszło do ich podpisania, czemu dał wyraz w uzasadnieniu. Sąd Okręgowy podziela tę ocenę, o czym mowa była wyżej.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy oddalił apelację, stosując art. 385 kpc.

J. Ś. M. R. W.